

Wiadomości kraiove.

— Ze Lwowa. —

Okólnik

C. K. Rządu krajowego.

Ze dywidenda, którą prywatni od akcyj bankowych pobierają, podatkom klasycznemu podlega.

Ponieważ statuta narodowego Banku Austriackiego podług §. 43go wyraźnie tylko ten majątek, który towarzystwo banku tego, jako ciało zjednoczone posiada, za wolny od opłacania podatku klasycznego uznają, i gdy prawne ustawy, względem podatku klasycznego, dochód z akcyj do przedmiotów, od tegoż podatku uwolnionych, nie liczą, nie może więc żadnej wątpliwości podpadać, że dochody przez Prywatnych z posiadania akcyj Banku narodowego pobierane, podatkom klasycznemu podlegają.

Co w następności rozporządzenia połączonych C. K. nadwornych Kancelaryj z dnia 20. Czerwca r. b. Nro. 19382 do powszechnych wiadomości i zachowania podaje się.

We Lwowie d. 11. Lipca 1823.

(Podpisy).

Uwiedomienie.

W Lwowskim C. K. Sądzie Szlacheckim zawahowały dwa miejsca Radców z pensją roczną 1400 ZR. i z prawem posunięcia się na wyższy stopień pensji na 1600 ZR. i 1800 ZR.

Życzący sobie otrzymać takowe miejsca, podają małą w czterech tygodniach, rachując od dnia obwieszczenia, a swoje prośby, allegatami należycie zaopatrzone, wprost do wspomnianego C. K. Sądu Szlacheckiego, albo jeżeli już w jakiej publicznej służbie zostają, przez swoje przełożone Prezydya.

O dalszej podróży Jęge Cesarzewic. Mci Arcy-Xięcia Franciszka Karola przez Galicyę, odebraliśmy następujące wiadomości: Jego Cesarzewic. Mość stanął d. 28. Lipca jeszcze o pół do 4 godz. w Złoczowie i zaraz kazał przedstawić sobie przytomną tamże Szlachtę, C. K. wojsko tam rozłożone, tudzież Urzę-

dników Cyrkułowych i Kassy Cyrkułowej, Ziadłszy obiad oglądał dostojny Arcy-Xięże Kancelaryje obu pomienionych Urzędów, główną szkołę, umieszczony w kościele byłym Piarskim skład broni milicyi krajowej, kancelaryje Magistratu, kościoły parafialne Łaciński, i grec. katolicki, zamek, jego okolice i warownie w znacznej części dotąd jeszcze utrzymane, piekarnię wojskową i skład żywności z przyległym ogrodem.

D. 29. puścił się Cesarzewic. Jmć ku Brodom i stanął tamże o pół do 11 godz. I tam przyjmował Szlachtę, która ze Złoczowa za nim pospieszyla, oraz wszystkie Władze publiczne i wojskowe, oglądał potem Kancelaryje Kommissyi demarkacyjnnej i Magistratu, kościół parafialny Łaciński, szkołę dziewcząt, główną szkołę normalną, rozebrane warownie zamku, szkołę realną żydowską, nakoniec wiele znamiennych sklepów i składów kupieckich. Jeszcze przed południem przestawioną miał sobie Arcy-Xięże starszszynę gminy żydowskiej i Urzędników nadzoru ceł.

Popołudnie poświęcił Arcy-Xięże oglądaniu C. K. Komory ceł i urzędu nadzorczego cłowego, kilku jeszcze sklepów kupieckich, dwóch kościołów grec. kat. w Brodach znajdujących się, szpitalu żydowskiego i wielkiej Synagogi, gdzie podług obrzędów religii Izraelickiej odprawiono modły za pomyślność Najjaśniejszego Domu państwa z muzyką i śpiewaniem.

D. 30. powrócił J. Cesarzewic. Mość z Brodów do Złoczowa, a z tamtąd pojechał do Tarnopola. Po drodze do Złoczowa, zwiedził Arcy-Xięże godny uwagi zamek w Podhorcach, oku tak piękny i daleki widok okolicy nastroczający, przepatrywał w nim znajdujące się malowidła i oglądał kościół zamkowy w stylu starożytnym budowany. Krótki tylko czas zabawiwszy w Złoczowie, udał się Arcy-Xięże zaraz w drogę do Tarnopola i nigdzie się nie zatrzymawszy, stanął na miejscu. Tam zebrała się licznie Szlachta z okolicy i oddała swoje uszanowanie J. Cesarzowi. Mości.

D. 31. z rana udał się Arcy-Xięże do Struszcowa, dla oglądania tamiecznej studni-

ni; z tamtąd pojechał do Mikulinieo dla wzięcia tanceczny fabryki sukna i kobierców. W Mikuliniech znajdowały się znowu nie tylko osoby przedstawione w Tarnopolu z wyższej Szlachty ale i wiele dam znakomitych.

U stołu, dziedzic Mikulinieo, Baron Kopnoka spełnił pubar za zdrowie i pomyślność N. Cesarza Jmci i Jego Najjaśniejszego Domu, na co odpowiedział Cesarzowiec wypiswszy za pomyślność kraju i Narodu.

Powróciwszy do Tarnopola, zatrudniał się Arcy-Xiążę przepatrywaniem Urzędu Cyркуlowego i cyркуlowey kassy, główney szkoły normalney, kościołów paraf. łacin. i grec. iaki klasztoru w którym teraz znajdują się Jeznici, główney szkoły żydowskiej i bożnicy, gdzie także były modły za pomyślność Monarchy.

Z Tyrolu. — Król Jmci Oboiey Sy-cylii powracając do Państw Swoich, przybył w dobrém zdrowiu d. 19. Lipca do Innsbucku

Z Salzburga. — Dnia 21. Lipca z rana wyszły z ładu stojące od d. 22. Kwietnia załoga dwa bataliony C. K. liniowego pułku piechoty Barona Zach, i udali się na powrót do Polski (Galicyi.)

Kurs Wiedeński z dnia 29go Lipca: Obligacyio długu Staa 5 procentowc w M. K. 81 3/16. — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1830 za 100 ZR. M. K. — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1831 za 100 ZR. M. K. 100 7/8. — Certyfikaty na pożycz. z r. 1831 za 100 M. K. 100 3/4. Kurs na Augsburg za 100 Kur. 98 7/8 Uso. 98 3/8 2 M. — Moneta konwencyyna za 100, 249 7/8. — Akcyio bankowe, jedna po 93 1/2 ZR. M. K.

Wiadomości zagraniczne.

Hiszpania.

Monitor z d. 18. Lipca zawiera następujący Rapport Jenerała Majora do Ministra Woyny:

Madryt d. 11. Lipca 1823.

JWPanie! Jak już JWPanu doniosłem przedstawienia Morillo ani na chwilę nie spóźniły naszego pochodu do Gallicyi. Jenerał Poręcznik Hrabia Bourke doniósł Xiążęciu Jegomości d. 7. Lipca, że przybył do Villafranka del Vierza niezdybawszy się z nieprzyjacielem, i że Jenerał Morillo, który zgromadził do siebie całą swoją siłę zbroyną, wystąpił do niego Adjutanta i upraszał go o pozyczenie niektórych rozporządzeń celem ubezpieczenia osób i majątków, za co obiecywał że swojej strony pomagać do uwolnienia Króla i wspólnie z Bourkem działać względem przy-

wrócenia porządku w kraju. Obiecał także zwrócić do powinności woysko które się do Quirugi przyłączyło. To przedstawienie Jenerała Morillo przyjęte zostało. Potrzeba tylko jeszcze, by uznał Rejencyą Hiszpańską, a że dawniejsze kroki już go do tego spowodować musiały, wszystko to spodziewać nam się każe, że Morillo przejdzie zupełnie na stronę Jenerała Bourke, który dnia wczorayszego musiał już stanąć w Lugo. Jenerał Major Hrabia Guilleminot.

Tenże Monitor umieścił dalej następujące doniesienia Marszałka Moncey do Ministra Woyny:

I.

Molins-del-Rey d. 9. Lipca 1823.

JWPanie! Pierwsza czynność opasania Barcelony odbyła się d. 8. i 9. Lipca, iak już miałem honor donieść JWPanu w liście moim pisanym d. 7. t. m. — Dywizya Donnadiengo zaięta d. 8. Lipca Sabadell i San Cugat, dywizya Curiala stanęła koło Besos i Ripolet. — Dwa bataliony Milansa stały koło Molins-del-Rey po lewym brzegu Llobregatu. — Trzeba wiedzieć o tem, że przez deszcz nawalny dniem wprzody to jest d. 7. wezbrał Llobregat we wszystkich mieyscach, tak dalece, że nie można się było przez niego w brod przepawić, i dla tego osądzono za rzecz potrzebną odebrać szturmem most Molins-del-Rey tak ważny ze stanu obrony i wielkości. — Milans rozstawił po prawym brzegu resztę swojego woyska złożoną z pięciu batalionów. — Llobera zaiął czterema batalionami stanowisko Martorellu. — Straż przednia dywizyi Donnadiengo złożona z trzeciego liniowego pułku i szóstego huzarów udała się d. 9. Lipca do Molins-del-Rey pod sprawą Jenerała de la Roche-Aymon. Wysłano do Martorellu ośmnasty pułk piechoty i piąty pułk strzelców konnych. — Gdy trzeci pułk piechoty zbliżał się ku Molins-del-Rey przyymowano go gestym ogniem ręcznej broni. Nic się nie namysłając, uderzył na nieprzyziaciela i zapędził go ku mostowi przez który przeszedł z bronią na ramieniu, mimo ognia woyska stojącego w zasadzie po prawym brzegu rzeki. Na czele kolumny szli Jenerał de la Roche-Aymon, Pułkownik Fantyn de Odoarts i Podpułkownik Fitz James. Nieprzyziaciela zmuszono natychmiast do odwrotu. Szósty pułk huzarów ścigał go drogą ku Tarragonie, za którym udał się 26ty pułk liniowy. — By uszyć niebezpieczeństwa natarcia jazdy, uszła piechota nieprzyziacielska w góry ciągnące się wzdłuż drogi, lecz i tam

ścigano ię natarczywie. — Uderzenie na Martorell miało tenże sam pomyslny skutek co i owo na Molins-del-Rey. Nieprzyjaciela pędzono z iednego stanowiska na drugie. — Jenerał Achard i ósmnasty pułk liniowy, mieli tam prawie do czynienia z 4000 woyska znajdującego się na mocnem stanowisku, które odebrano z zadziwiającą odwagą. Piąty pułk strzelców pod dowództwem Barona Norrri wszędzie wspierał iak najmocniejszy ten atak, gdzie tylko położenie miejsca uczynić mu to pozwoliło. — Nie mniej pamięci godne jest uderzenie na Molins-del-Rey a osobliwie na most, wyszczególniali się odwagą oba do tego użyte pułki będące pod sprawą Hrabi d'Astorg. Jenerał de la Roche-Aymon był trzeci z wdzierających się na most, a pod Pułkownikiem Fantin des Odoarts ubito konia. — Huzary, na których ozele był Jenerał de la Roche-Aymon ścigali nieprzyjaciela drogą ku Tarragonie aż do Col-d'Ordal. Jenerał Donnadieu wyprawił tym celem w góry dwa bataliony piechoty. Gdy dywizya Curiala zatrudniata się obrótami blokady zrobił nieprzyjacieli tymczasem wycieczkę dwoma kolumnami, z których iedna uderzyła od Montjeu i a druga od Barcelony. Uderzyły koło Esplugas na brygadę Vassero i, lecz zostały odparte ze stron wszystkich. Ogień trwał ze trzy godzin. Pierwsza kolumna powróciła w nieporządku do Montjeu i a druga do wsi Sans leżącey pod samym ogniem baterii. Jenerał Curial chwali mocno Jenerała Vassero i. W tych różnych potyczkach utraciliśmy 15 zabitych, między którymi znajdował się Kapitan granadierów. Raniono nam koło 100, a między tymi było pięciu Officerów. — O stracie nieprzyjaciela nie mogłem powziąć ieszcze żadnych pewnych doniesień. Tyle wiem tylko, że na iego stronie padło ze 150 i raniono mu niemało. Mniej stracił pod Molins-del-Rey, ponieważ umknął w góry dla połączenia się z woyskiem pobitem. Pod Esplugas zabito także i raniono kilku. Jutro d. 10go piąta dywizya i iedna część dziesiątej, ukończą blokadę Barcelony. — Mam honor i t. d.

Moncey.

II.

„Sarria d. 11. Lipca 1823.“

„JWPanie! Kordona znajduje się w mocy połączonych woysk Królewskich, a sztandar Króla Ferdynanda powiewa na walach tego miasta. Nie są mi ieszcze wiadome wszystkie szczegóły tego zdarzenia, tyle wiem tylko, że dowódca batalionu prowincjonalnych milicyi Signenzy i Bassi-Galonpy współ-

nie z woyskiem załogi uznał Władzę Królewską dnia 9go t. m. i że Gubernator sprzeciwiający się temu wyszedł z miasta z 35 Officerami i udał się drogą do Igualady. Batalion Francuzki drugiego liniowego pułku dziesiątej dywizyi, dowiedziawszy się o tem, wyruszył z Manrezy do Kardony i zajął to miasto wśród okrzyku: »Niech żyje Król Francuzki! Niech żyje Król Hiszpański! — Jenerał Porucznik Donnadieu doniósł mi o tem poddaniu się.«

»Wczoraj dnia 10. t. m. zrobił nieprzyjacieli wycieczkę z Barcelony we 2000 ludzi i ze czterema działami. Załoga ta udała się naprzód do Soryi, gdzie z naszymi podiezdami miała dwugodzinną potyczkę. Potem poszła do Gracyi, żąd opart ią walecznie batalion piechoty i szwadron iazda. Szczególnie iazda często nacierała na nią w nizinach. Strzelano ciągle tak ze wspomnianych czterech dział, iak i z dział twierdzy.«

»Nieprzyjacielowi zabito czterech i raniono mu kilku. Wzięliśmy mu pięciu w niewolę. Na naszej stronie upadł ieden i raniono czterech.«

»Jenerał Curial donoszący mi o téj wycieczce, pisze, że Jenerał Peccaduc dowodził 7mym pułkiem liniowym i chwali Podpułkownika tego pułku d'Arlangesa, równie iak naczelnika szwadronu Bezuela od 23go pułku strzelców.«

„Moncey.“

Względem układów z twierdzą S. Sebastian donosi Konstytucyonista co następuje, z Bayonny pod d. 10. Lipca: »Francuzki parlamentarz posłany był do twierdzy dla doniesienia załodze o wypadkach w Katalonii i Asturji, a szczególnie, ażeby ię oznajmił poddanie się Morylla Rejencyi Madryckiej, co już za rzecz pewną poczytywano; chciano oraz namówić dowódcę, ażeby z tych przyczyn posłał Oficera do Madrytu. Dowódca odpowiedział, że stan załóg Santony i Pamplony będzie skazówką iego postępowania. Ponieważ Jenerał Schaeffer nie mógł mu pozwolić mieć związku z temi twierdzami, przerwał więc układy, a baterie nieprzyjacielskie zaczęły strzelać na Francuzów, którzy w nadziei ngody zbliżyli się do twierdzy. Wkrótce potem przybył z Bayonny 41szy pułk liniowy i 10ty lekki pułk piechoty; gdy zbliżyły się, zrobiła załoga wycieczkę, która z wielkim zapamię była wykonaną.«

»W Sewilli zostało się 21 członków Stanowych, nazwiska ich umieściła »Gwiazda.«

Gazeta Madrycka z d. 10. Lipca zawiera nową odezwę Jenerała Morillo do mieszkańców i woyska czwartego oddziału woyskowego, datowaną z Lugo w Gallicyi dnia 1. Lipca, którą wydał jeszcze przed połączeniem się z Jenerałem Bourke. Oświadcza w niej na nowo, że Stany przez mianowanie nowéj Rejencyi w Sewilli, nie uważaigo na ustawy Konstytucyi, przeciw niéj działały. Wnet okazały się smutne skutki tego nierozważnego czynu, Posel Angielski równie, iak i wszyscy, co jeszcze przy Rządzie pozostali, wielu Radców Stanu, wielu Deputowanych i Minister z podwładnymi sobie urzędnikami, ci wszyscy zostali się w Sewilli. Drugi Minister odebrał sobie życie w Kadyxie. Z drugiey strony pod pozorem złożenia Króla, w prowincyiach zajętych przez Francuzów, lub podległych Rejencyi Madryckiey, przesładują każdego, kto liberalnie myśli. Z tego powodu wydał swoją pierwszą odezwę, ażeby zachować zgodę między swoim woyskiem i pokój w powierzonych mu prowincyiach, ażeby ie ocalić od obcego napadu i ażeby od teraźniejszych Władz Konstytucyjnych spokojnie rządzone, mogły mieć wpływ na szczęśliwy skutek całej wojny. Wszelako Jenerał Quiroga przeymnie iego (Morilla) rozkazy, odbiera mu dowództwo, z którego sam Rząd go złożył, stara się oszukaństwem nwozić woysko, uznaje nieprawną Rejencyą w Kadyxie i używatego pozoru dla powiększania zamieszek i nieporządku. Nadaremnie ón (Morillo) starał się go listem przyjacielskim zwrócić na drogę powinności i rozumu. I Władze nieodpowiedziały iego oczekiwaniu, gdy tymczasem Lud w podległych mu prowincyiach (Asturyi i Gallicyi) pochwała iego zamiary. — »Czas już nareszcie«, mówi Morillo dałéj w odezwie swojej, »podłączyć się od matéj garstki ludzi, którzy kiernią uwiedzonymi współobywatelami, a w saméj istocie ani Rejencyi Sewilskiej, ani żadnéj innéj nie uznają i tylko bronią nieporządku, przez który powstał.« Wzywa przeto mieszkańców podległych mu prowincyi i woysko, ażeby dla własnego dobra, iak i dla dobra Oyczyzny łączyli się z nim i wspierali iego plany.

Oprócz téj odezwy Jenerała Morillo umieszczonéj tu w wyciągu, umieściła Gazeta Madrycka inne jeszcze akta urzędowe z téj okoliczności wydane, iako: korespondencyja

Morilla z Quiroga, drugą odezwę Morilla do swojego woyska o polityczném postępowaniu Quirogi i odezwę Quirogi do żołnierzy i mieszkańców Gallicyi.

W ł o c h y.

Naynowsze wiadomości z Rzymu z dnia 15. Lipca donoszą pomyślnie o zdrowiu Oycy Świętego. Powoli wprawdzie przychodzi do zdrowia, ale z dobrym skutkiem i spodziewamy się, że mimo podeszłego wieku przypadek ten Jego Świętobliwość szczęśliwie przetrwa.

Szwecyia i Norwegia.

Wniosek Wydziału Stanu tyczący się pomnożenia rocznych dochodów Królewskiej rodziny, przyjęty bez głosowania wszystkie cztery stany.

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy d. 21. Lipca. —

W Dzienniku Praw umieszczono wyrok Xięcia Namiestnika Królewskiego wydany dnia 8. m. i r. b. w treści: iż przy zajmowaniu w posiadłościach wiejskich ruchomości, nie mogą odą Komornicy zajmować w ogólności takich przedmiotów, które znajdują się na gruncie posiadłości wiejskiej i będąc własnością ięj dziedzica, są przeznaczone do uprawy i użytku gruntu.

R o s s y i a.

Podług Gazety Senackiej z dnia 16. Czerwca przez naywyższy Ukaz JCMości z d. 28. Maia do Rządzącego Senatowi wydany:

»Pragnąc położyć koniec nieustannemu odnawianu w obwodzie Bessarabskim spraw, pochodzącemu z niedokładności praw tego kraju o dawności a przeciwnych, równie pożytkom prywatnym, iak i pomyślności ogólnéj. Rozkazujemy: Przy roztrząsaniu spornych i innych spraw Sądowych w obwodzie Bessarabskim, stosować się ściśle do rozrządzeń czwartego artykułu Manifestu z d. 28. Czerwca 1787 r., i uznając nieskutecznym wszelkie okazanie prawa na własność, w ustronném władaniu będąc, jeżeli w przeciągu dziesięciu lat nie czyniono o nią poszukiwania, liczyć takie lat dziesięć dla niemających lat zupełnych od czasu doycia ich lat.«

(Do tego Numeru Gazety dołączony jest XLVII. Numer Rozmaitości.)